

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 434/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. G., trvale bytom S., prechodne bytom S., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 24 CoP/9/2008-101 z 23. apríla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. G. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2008 doručená (na poštovú prepravu podané 12. augusta 2008) sťažnosť Ing. J. G., trvale bytom S., prechodne bytom S. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 CoP/9/2008-101 z 23. apríla 2008 o nariadenie predbežného opatrenia na návrh matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti doplnenej podaním z 20. októbra 2008 uviedol:

„Navrhovateľ je SZČO v oblasti software i hardware počítačov a servisu pokladní. Je otcom deviatich detí (druhý syn J. zomrel), v súčasnosti máme osem vlastných detí.

Na okresnom súde (20 P203/2004) a krajskom súde (24 CoP/9/2008) bolo vedené konanie o nariadenie predbežného opatrenia na návrh matky, na zákaz styku otca s maloletými deťmi. Ctený okresný súd požiadavku matky v celom rozsahu zamietol. Čo bolo správne a spravodlivé. Ctený krajský súd konanie riešil uznesením (dostal som ho 13. 06. 2008 t. j. je splnená 2-mesačná lehota), avšak toto zamietnutie zmenil neoprávnene a nezákonne, tým narušil výchovu dvoch synov, pričom sa oprel o nedoriešené skutočnosti, čím bola porušená i moja prezumpcia nevinu. Nehovoriac o tom, že starší syn dovŕšil osemnásť rokov a že ctený súd podmieňuje trvanie tohto rozhodnutia realizáciou rozvodu, t. j. deštrukciou našej milovanej rodiny. Ctený krajský súd v tomto konaní (24 CoP/9/2008), [pričom tento senát rozhodoval i v inom konaní (11 Cop/9/2006) počas odvolacieho konania zmenil bez udania dôvodu senát odvolacieho súdu] nemal konať v tomto zložení a konanie malo byť verejné. Rozsudok (11 Cop/9/2006) i uznesenie (24 CoP/9/2008) rozhodovala tá istá predsedníčka senátu JUDr. L. S., čo si myslím že nemala a odvolací senát mal byť pridelený elektronickou podateľňou. Uznesenie i rozsudok nie sú podpísané predsedníčkou senátu a teda podľa zákona sú nezákonné. Okrem iného som dňa 30. 01. 2008 poslal na ctený okresný súd i krajský súd námietku zaujatosti, ktorou sa ctený krajský súd nezaoberal pred vynesením neprávoplatného uznesenia.

Ctený krajský súd nemal vo veci konať vzhľadom na závažnosť konania bez účastníkov konania a bez zistenia skutkovej podstaty veci a obvinení. A tiež mal najprv prejednať námietku zaujatosti podanú 30. 01. 2008, o ktorej mala vedieť predsedkyňa senátu cez poštu, ale i od sudkyne okresného súdu JUDr. L. “

Sťažovateľ je toho názoru, že namietané uznesenie krajského súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13. júna 2008, porušuje jeho základné práva podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy

v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru. Porušenie svojich práv vidí v tom, že krajský súd zmenil uznesenie Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 20 P 203/2004-39 zo 6. decembra 2007 tak, že otcovi uložil povinnosť nepribližovať sa k mal. P. a S. v okruhu 10 m až do právoplatného rozhodnutia v konaní o rozvode manželstva rodičov a o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 10 C/96/2004.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd:

„- preskúmal, posúdil a rozhodol o porušovaní mojich ústavných práv (Čl. 48) a medzinárodných zmlúv (Čl. 6 dohovoru), ktorými je SR viazaná Krajským súdom v Trnave
- potvrdil porušenie Čl. 6 ods. 1 a ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

- potvrdil porušenie Čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy SR

- potvrdil porušenie Čl. 1 ods. 2 ústavy SR

- potvrdil porušenie Čl. 48 ods. 1 ústavy SR

- potvrdil porušenie Čl. 48 ods. 2 ústavy SR.

- vydal rozhodnutie o zrušení uznesenia krajského súdu (24 CoP/9/2008) a potvrdil rozhodnutie okresného súdu v tomto konaní, t. j. návrh matky v celom rozsahu zamietol priznal odmenu ustanovenému advokátovi za trovy konania pri zastupovaní pred ústavným súdom

- aby mi ctený ústavný súd priznal finančné zadostučinenie vo výške 200 000 Sk (dvestotísíc Sk) za nemajetkovú, morálnu ujmu navrhovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

Sťažovateľ 7. júla 2008 podal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 24 CoP/9/2008-101 z 23. apríla 2008.

Vzhľadom na to, že podľa § 239 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) dovolanie proti uzneseniu o predbežnom opatrení nie je prípustné, je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

V odôvodnení uznesenia krajského súdu č. k. 24 CoP/9/2008-101 z 23. apríla 2008, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa tak, že otcovi sa uložila povinnosť nepribližovať sa k mal. P. a S. v okruhu 10 m až do právoplatného rozhodnutia v konaní o rozvode manželstva a o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 10 C/96/2004, sa uvádza:

«Matka podala návrh aj na rozvod manželstva, vedený na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 10 C/96/2004...

Zo znaleckého posudku č. 1/2008 z 11. 1. 2008 znalkyne PhDr. Z. B. odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých (predloženého matkou a vypracovaného pre účely trestného konania) súd zistil, že po prepustení otca z vyšetrovacej väzby sa vzťahy medzi otcom a dospievajúcimi deťmi na strane druhej ešte viac zhoršili. Bolo začaté trestné stíhanie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby... Chlapci majú z otca strach. Medzi otcom a maloletými P. a S. došlo aj k situácii, keď otec oboch chlapcov pred kamarátmi provokoval, bezdôvodne im vyčítal ich chovanie, najprv ich slovné urážal a došlo medzi nimi aj k ich fyzickému ublíženiu. Otec maloletého S.a, ktorý sa mu snažil odporovať, zbil tak, že ho fackoval, kopal, búchal päšťou do rebier až mu vyrazil dych, oplľul ho do tváre obviňujúc ho, že je „neverný“... Podľa záverov znalkyne, prežitie udalosti, ktoré súvisia s patriarchálnym spôsobom výchovy, s častými fyzickými trestami, spôsobili neurotizáciu osobností maloletého P. a maloletého S. Pri opätovnom atakovaní týchto detí otcom od júla 2007 je u nich výrazný objektívny strach z otca a plné rozvinutie syndrómu týraného dieťaťa...

Úplný zákaz styku otca s deťmi je jedným z najvážnejších a najprisnejších zásahov do výkonu rodičovských práv. K takejto úprave možno pristúpiť len v naliehavých a dostatočne odôvodnených prípadoch, keď je nepochybné, že takéto rozhodnutie je v záujme maloletých detí. Po zohľadnení vyššie uvedených okolností na strane maloletých, odvolací súd dospel k názoru, že za súčasnej situácie bola osvedčená potreba obmedzenia styku otca s maloletým P. a maloletým S. U maloletých P. a S. je potreba zákazu styku otca s nimi v záujme toho, aby u nich nevznikla ešte väčšia trauma a ujma na ich psychickom zdraví. Za postačujúce však odvolací súd považoval zákaz styku v podobe uloženia povinnosti otcovi nepribližovať sa k maloletým do ich blízkosti v okruhu 10 m. Čo sa týka ostatných navrhovaných obmedzení (telefónom, e-mailom a pod.), odvolací súd je toho názoru, že proti takýmto pokusom o nadviazanie kontaktu sa maloletí P. a S., aj vzhľadom na ich vek, majú možnosť sa dostatočne účinne brániť ignorovaním takejto snahy otca o kontakt.

Iná bola situácia u ostatných maloletých detí. Taká miera negatívneho vplyvu otca vyžadujúca obmedzenie styku predbežným opatrením, vo vzťahu k ostatným deťom nebola

v tomto konaní ničím osvedčená. Odvolací súd tiež zohľadnil vyjadrenie otca, ktorý prejavuje snahu podieľať sa na usmernení výchovy detí, je z neho zrejmé, že mu na nich záleží, svojim spôsobom sa snaží o ich dobro, ale vzhľadom na svoje povahové vlastnosti nedokáže zvoliť správny prístup a spôsob na realizáciu tejto snahy. Sama matka však potvrdzuje, že otec detí má rád a vedome by im nikdy neublížil.

S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie odvolací súd dospel k názoru, že podmienky na vydanie predbežného opatrenia boli splnené len u maloletého P. a S., a to v rozsahu ako je uvedené vo výroku uznesenia, a u ostatných maloletých matka detí dostatočne neosvedčila, že zo strany otca ide v jeho chovaní o bezprostredne hroziacu ujmu deťom...

Záverom odvolací súd k námietke zaujatosti vznesenej otcom proti Okresnému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Trnave považuje za potrebné uviesť, že podľa § 14 ods. 1 O. s. p., sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, len ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti...

Otec v uplatnenej námietke doručenej Okresnému súdu v Trnave 11. 3. 2008 namieta zaujatosť súdov, nie sudcu, bez uvedenia konkrétneho dôvodu zaujatosti a času, kedy sa o ňom dozvedel. Poukazuje len na iný prípad, ktorý s prejednanou vecou nesúvisí, a z ktorého usudzuje „na previazanosť inštitúcií polície a súdu“. Odvolací súd potom na túto námietku nespĺňajúcu zákonom predpísané náležitosti neprihliadol.»

Zo sťažnosti a z jej doplnenia, ale najmä z predloženého spisu ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by signalizovali možné zistenie takej arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti právnych a skutkových záverov najvyššieho súdu (I. ÚS 17/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06) v rámci konania vo veci samej, ktoré by mali za následok porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 24 Cop/9/2008-101 z 23. apríla 2008 vyplýva, že tento dal odpoveď na všetky nastolené právne problémy. Tieto závery krajského súdu nachádzajú aj odpoveď v zdôvodnení tohto rozsudku. Rozsudok nie je arbitrárny ani zjavne neodôvodnený, čo by mohlo viesť k jeho nezlučiteľnosti so zákonnou úpravou,

a tým zapríčiniť aj jeho možnú nezlučiteľnosť s ústavou a s medzinárodným dohovorom. Nespokojnosť účastníka konania s jeho výsledkom takéto následky nemôže spôsobiť.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo už nad rámec konania vo veci zaoberať sa aj ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými.

Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008